

І. В. Лов'янова
м. Кривий Ріг, Україна
lira7-1-8@mail.ru

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ МАТЕМАТИКИ У СИСТЕМІ ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОСОБИСТОСТІ ВИПУСКНИКА ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ

Знання про особистість інтенсивно диференціюються, тому доцільно сформулювати таке наукове уявлення про особистість, яке б чіткіше підкреслювало її цілісний характер, єдність і повноту її психологічного складу, його психологічну структурованість.

Важливий аспект профільного навчання – це співвідношення навчання і становлення в учнів компетентності, необхідної для обраного профілю. Проблема формування математичної компетентності учнів постає у дослідженнях С. Ракова, А. Хуторського, окремі її аспекти відображені в дослідженнях І. Акуленко, С. Скворцової, Н. Тарасенкової й В. Кірмана.

Базовим компонентом компетентісного підходу є поняття «ключові компетенції» – константні групи компетенції, без оволодіння якими людина не може успішно жити та діяти в сучасному суспільстві.

У Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України № 1392 від 23 листопада 2011 р.) [2] компетентність визначають як набуту у процесі навчання інтегровану здатність учня, що складається зі знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлень, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці; ключову компетентність – як спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти в різних сферах життєдіяльності; предметну (галузеву) компетентність – як набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань. У цьому ж документі математичну компетентність віднесено до ключових як певний рівень знань, умінь, навичок, ставлень, що можна застосувати у сфері діяльності людини, а також визначена предметна математична компетенція – сукупність знань, умінь та характерних рис у межах змісту конкретного предмета (математики), необхідних для виконання учнями певних дій з метою розв'язання навчальних проблем, задач, ситуацій. Основною метою освітньої галузі «Математика», визначеною у Державному стандарті [2], є формування в учнів математичної компетентності на рівні, достатньому для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі, успішного оволодіння знаннями з інших освітніх галузей у процесі шкільного навчання, забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам'яті, логіки,

культури мислення та інтуїції. Тому не викликає сумнівів залучення компетентнісного підходу до навчання старшокласників математики у профільній школі.

Аналізуючи зміст профільного навчання з позиції компетентнісного підходу, основні критерії ефективності профільного навчання, на наш погляд, можна визначити, виходячи з дидактичних показників, згідно з якими учень здатний, готовий і вміє проводити такі процедури [1]: 1) швидко й точно формулювати задачі, що виникають в освітній діяльності; 2) передбачати можливі результати під час використання того чи того способу розв'язування прикладних задач; 3) приймати рішення і реалізовувати їх в освітніх ситуаціях, які мають деяку невизначеність; 4) оперативно порівнювати реальні й кінцеві результати під час розв'язування освітньої проблеми; 5) безупинно реконструювати навчальну діяльність у системах ситуативного навчання.

Компетентнісний підхід в освіті пов'язаний з особистісно зорієнтованим і діяльнісним підходами до навчання. Проте, якщо діяльнісний підхід ґрунтується на ідеї діяльнісного (активного) характеру змісту освіти, то при компетентнісному підході навчальна діяльність спрямована на інший результат – формування в суб'єктів навчання системи компетенцій, які набувають значення власних цінностей суб'єктів навчання, а такі ж результати є бажаними й при застосуванні особистісно орієнтованого підходу до навчання.

Побудова предметно-математичної компетентнісної моделі випускника (ПМКМВ) старшої профільної школи в контексті формування його математичних компетентностей передбачає, що на кожному етапі особистісного розвитку старшокласника у його математичній підготовці в залежності від профілю буде визначено ті види математичних компетентностей (ключові, предметні, спеціальні), які можливо і доцільно формувати у процесі навчання математики, причому, певний вид компетентностей на одному навчальному профілі може виступати, як провідний, проте, як на іншому профілі він є супровідним. Навчальні досягнення учнів на різних рівнях підготовки, передбачені програмою, а також рівень особистісного розвитку, досягнутий учнем у процесі навчання математики визначають специфіку ПМКМВ різних навчальних профілів.

Список використаних джерел

1. Бессонов Р. В. Специфика обучения в профильной школе: содержание и процесс / Р. В. Бессонов, О. П. Околелов // Педагогика. – 2006. – № 7. – С. 23–29.

2. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти [Електронний ресурс] : [Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>.

Summary. *Lovianova I. COMPETENCE APPROACH TO STUDY OF SENIOR SCHOOL IN THE MATHEMATICS THE PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL APPROACH TO PERSONALITY OF SCHOOL GRADUATE*

Knowledge of personality intensely differentiated therefore appropriate to formulate a scientific understanding of the identity that emphasizes its holistic nature, the unity and completeness of its psychological structure, its psychological structuring.

An important aspect of profile education - the ratio of education and formation of students competence

«Core competencies» – constant of competence, the possession of which which allows a person to successfully live and work in modern society.

The State standard basic and secondary education determines

Mathematical competence attributed to the keywords as a certain level of knowledge, skills, attitudes that can be applied in the field of human

The Mathematical competence – a set of knowledge, skills and characteristics of content within a particular subject (mathematics) required students to perform certain actions to address educational issues, problems, situations.

The basic performance criteria the profile of teaching.

The student is able and willing:

1) to quickly and accurately formulate problems arising in educational activities;

2) to anticipate possible outcomes of using one or another way to solve application problems;

3) to make decisions and implement them in educational situations that have some uncertainty;

4) quickly compare the real and final results in solving educational problems;

5) to reconstruct the educational activity in the systems of situational learning.

Competence approach in education linked to personality oriented and active approach to learning.

The study of the psychological foundations of teaching of senior pupils to mathematics in the profile school has made possible the construction of a structurally meaningful mathematical subject competence model of a graduate. The structural components (target, preparatory, procedural and effective). Are interconnected in a model. The content of each component is determined by the educational profile and aimed at forming a competent graduate of the profile school with an appropriate level of mathematical training.